

Lausunto

24.03.2026

Asia: VN/4423/2026

Valtioneuvoston asetukset yleistuesta, työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä työttömyysetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunto

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, myöhemmänä EKL, suhtautuu erittäin kriittisesti OVE-tulon ottamisesta huomioon yleistuen määrää laskettaessa.

Yleistuki on lähtökohtaisesti samansuuruinen kuin edeltäjänsä. Merkittävä ero on, että nyt myös 55 vuotta täyttäneisiin henkilöihin aletaan soveltaa niin sanottua tarveharkintaa. Tämä tarkoittaa, että palkkatulojen lisäksi myös esimerkiksi pääomatulot ja maksuun otettu osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE) voivat pienentää yleistuen määrää. Tätä emme voi hyväksyä ja vaadimme, että osittainen varhennettu vanhuuseläke lisätään asetuksen 5 § tulona, jota ei huomioida yleistuen tasoa määriteltäessä.

Esitetyssä muodossaan yleistuki iskee erityisen kovaa yhteen haavoittuvimmista ryhmistä: ikääntyviin työttömiin, jotka ovat yrittäneet paikata toimeentuloaan osittain varhennetulla vanhuuseläkkeellä.

OVE on tähän asti ollut kelvollinen tapa helpottaa taloudellista hyvinvointia pitkittyneen työttömyyden aikana. OVEN kohdalla ei ole ollut kyse ylimääräisestä tuesta, sillä sen ottaminen maksuun pienentää pysyvästi lopullista ja jo tienattua vanhuuseläkettä. OVE-tulo leikkaa maksussa olevaa yleistukea jopa erittäin mittavasti. Tämä olisi kaksinkertainen isku ihmisen toimeentuloon: hän saa vähemmän rahaa nyt ja hän saa vähemmän rahaa koko lopun elämänsä vanhuuseläkkeenä.

Kuten yllä toteamme, OVE ei ole sosiaaliturvaa itsessään, vaan ansaittua eläkettä, joka nostetaan etuajassa. Varhennuksen ottanut joutuisi maksamaan oman sosiaaliturvansa omilla eläkesäästöillään, jotka hän on kerryttänyt vuosikymmenten työllä. Tätä ei EKL voi hyväksyä. OVE-tulo tulisi lisätä tuloihin, joita ei huomioida yleistuessa.

Eläkepäättöksiä tehdessään pitää pystyä luottamaan siihen, että tiedossa on kaikki päätökseen mahdollisesti vaikuttavat tekijät ja nyt ei näin ole ollut niiden osalta, jotka ovat OVEN ottaneet ja joita tuleva yleistuki koskettaa. Jos uudistukseen ei rakenneta vahvoja suojamekanismeja OVE-tulon osalta, ajetaan ne, joita asia koskettaa pysyvään ja syvenevään köyhyyskierteeseen juuri vanhuuseläkeikänsä kynnyksellä.

Muuta lausuttavaa asetusluonnoksesta

OVE on ollut monelle "hengissäpysymisraha" pitkittyneen työttömyyden aikana. Yleistukea on markkinoitu selkeytyksenä ja byrokratian purkuna ja tämä tavoite on mielestämme kannatettava. Nyt on laki kuitenkin paljastunut myös säästötoimenpiteeksi, joka johtaa OVEa saavat ja yleistuen piiriin joutuvat kohtuuttomiin tilanteisiin. Vetoamme, että tähän asiaan haetaan nyt ratkaisu, joka ei edellä mainittua kohderyhmää rankaise.

Kivinen Eero
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry